

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

De Tertio.

Sequitur *Cautela*, quæ tribus absolvitur
Regulis, quarum

1. *Pacem sectare*. Eo respicit Christus, quando ad Apostolos ait, Pax vobis. Hoc ipso enim apprecatur ipsis

1. *Pacem externam*, quæ in eo consistit, ut non modo negotia & res tuas, secure peragere, sed & subter vinea & subter ficu in Domino te oblectare possis, Zach. 3. v. ult. Hoc nobile bonum.

- - Pax optima rerum,
Quas homini novisse datum est.

Ibi bene se res habet in Ecclesia: Paulus plantat, Apollo rigat, Deus dat incrementum, 1. Cor. 3. v. 6.

Bene se res habet in Politia. Seniores sedent in porta, Ruth. 4. v. 1. & de bonis tractant, 1. Macc. 14. v. 9.

Bene quoque res se habet in Oeconomia. Tū plateæ civitatis complentur infantibus, & puellis ludentibus in plateis ejus, Zach. 8. v. 5. stillant pascua deserti, & exultatione colles accingentur; vestiti sunt arietibus ovium, & valles operæ sunt frumentis, jubilabunt & canent, Psal. 65. v. 13. Vox molarum auditur, h. e. omnia opificia libere exercentur, Jer. 25. v. 10. quæ tempore belli jacent, & frigent, 1. Sam. 13. v. 19. Breviter: Egrediens mane & vespere latificas, Psal. 65. v. 9.

Nobilis hujus boni aliquamdiu inopia laboravimus, & contra vocem buccinæ audivimus clamorem prælii, Jer. 4. v. 19. Sed jam, Deo sit laus, gladii hostis confurti sunt in perpetuum, Psal. 9. v. 7. Recu-

peravimus pacem quam Deus nobis reddidit, propter electos, Matth. 24. v. 21. propter infantes, qui nesciunt, quid sit inter dexteram & sinistram suam, Jon. 4. v. ult. propter orphanos & viduas, Psal. 68. v. 6. Ol. 14. v. 4. propter simplices, qui fuerunt lampas contemta apud cogitationes divitum, Job. 12. v. 4. propter infirmos fide, ne convertantur ad stultitiam, Psal. 85. v. 9. propter nominis sui gloriam, ne hostes dicerent, non poterat Dominus introducere populum in terram, nec Ecclesiam Evangelicam defendere, ideo occidit eos in solitudine, Num. 14. v. 16.

Gratias Deo agite vos mei, quod devolvit vobis deprecationem pacis & veritatis, Jer. 33. v. 6. orantes, ut qui cepit in vobis bonum opus, perficiat usque in diem Iesu Christi, Phil. 1. v. 6.

2. *Pacem internam*, quam toti humano generi merito suo acquisivit. Postquam enim Deo reconciliati sumus, per mortem Filii sui, Rom. 5. v. 10. cor nostrum nos condemnare nequit, quia major est DEUS corde nostro, 1. Ioh. 3. v. 20. hinc pacata nostra conscientia, quod iuge convivium, Prov. 15. v. 15. ut cum Iobō dicere possimus: non reprehendit me cor meum, in omni vita mea. Confer 2. Cor. 1. v. 12. hinc constans lætitia. Si enim eor nostrum nos non condemnaverit, fiduciam habemus ad Deum, 1. Ioh. 3. v. 22.

3. *Pacem æternam*. Ubi electi, post summationem hujus temporis cum Deo & omnibus beatis Angelis sedebunt in habitatione pacis, & in requie securitatis, Esa. 32. v. 18. nec ab ullo amplius hoste infestabuntur, quia chaos magnum firmatum erit inter cælum & infernum, Luc. 16.

v. 26. ibi sonabit vox exultationis & salutis in tabernaculis iustorum : Dextra Domini fecit virtutem, Psal. 118. v. 15.

Nostrium erit, cavere, ne externam & internam hanc pacem amittamus, & si ad perpetuam & cœlestem pertingere velimus, & ipsi in pace & concordia vivamus, solliciti servare unitatem Spiritus in vinculo pacis, Eph. 4. v. 3. ubi verò invicem mordemus & comedimus, nil nisi certissimum exitium sequetur, Gal. 5. v. 15.

II. *In Christo latere.* De Apostolis Evangelista refert, quod ex animo lætati fuerint, ubi ex ore Servatoris lætum illud pacis verum audierunt.

Magno gaudio delibutus est David, ubi tres Heroës aquam de cisternâ Bethlehem haultam ipsi attulerunt, 2. Sam. 23. v. 16.

Non minori gaudio affectus Salomo, ubi Regina Saba, multo cum comitatu & divitiis, camelis portantibus aromata, & aurum infinitum nimis & gemmas pretiosas, venit ad eum, 1. Reg. 10. v. 1. seqq.

Quid verò hoc æstimandum, respectu illius, quod Christus non modò Apostolis, sed nobis omnibus resurrectione suâ acquiritur ?

Gemma gratissima, munus in oculis Domini sui, ait Salomo, Prov. 17. v. 8. ita hoc munus Paschale tanti æstimemus, quanti aliàs Magnates gemmas æstimare amant.

Patemus illud majoris Jaspide, qui contra venena inferni est, 1. Cor. 15. v. 55. Faciamus pluris Saphiro: ut enim ille colore cœruleo præditus: ita per hoc munus Paschale consequi possumus vitam æternam, ubi fulgebimus, quasi splendor firmamenti, & quasi stellæ in perpetuas æternitates, Dan. 12. v. 3. Pendamus pluris

Smaragdo. Sicut enim ille exhilarat, ita multò magis pax Dei cor lætificat, licet frumentum & mustum aliorum multiplicata sint, Psal. 4. v. 8. Gratus sit nobis carbunculo. Sicut enim ille & nocte fulget: sic Dei gratia nunquam extinguitur: sed lux oritur iusto, & rectis corde lætitia, Psal. 97. v. 11.

Carius habeamus Adamante: qui quidem non sanguine hircino tantum molliori. sed & quovis malleo facile conteri potest: Misericordia autem Domini ab æterno, & usque in æternum super timentes eum, Psal. 103. v. 17. 18.

Gaudeamus itaque in Domino semper, Phil. 4. v. 4. qui nos de potestate tenebrarum liberavit, Col. 1. v. 13. Gaudium enim mundanum ad momentum est, Job. 20. v. 5. Qui verò pacem cum Deo habet, jucunditatem haurit à Domino, Prov. 18. v. 22. cum Assaph dicens: Quid mihi est in cœlo? & à te quid volui super terram, Psal. 73. v. 25. 26.

III. *Claves Ecclesie venerare.* Hic Christum Apostolos insufflare audimus & dicere: Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis &c. Hæc spiritualis Ecclesie potestas est, quæ alibi sub Metaphora Clavium innuitur, quando Servator ad Petrum ait: Tibi dabo Claves Regni Cœlorum, Matth. 16. 18. Quod enim ibi speciatim Petro dixit: id generatim de omnibus Ecclesie Doctoribus & verbi Præconibus, quos dat Ecclesie suæ, intelligendum est, Ephes. 4. v. 11. Propterea orat: Non pro eis rogo tantum: sed & pro eis, qui credituri sunt per verbum eorum in me, Johan. 17. v. 20.

Quando proinde Ecclesiastes clave ligante utitur, & dicit ad avarum: Pecunia tua tecum sit in perditionem, Act. 8. v. 20. Ad fornicatorem & adulterum: Deus judicabit te, Hebr. 13. v. 4. Ad ebriosum: Væ, qui confurgitis manè ad ebrietatem sectandam, Esa. 5. v. 11. seqq. & ita ulterius: non id vilipendendum est; in leges enim divinas impiè agere, impunè non cedit: sed hoc tempus sequens declarabit, 2. Macc. 4. v. 17.

Quando verò clavem solventem adhibet, & pœnitentem ex verbo divino salutare solatio erigit & certiozem reddit, quod cum publicano justificatus in domum suam descendere possit, Luc. 18. 14. iterum consolationem hanc non aliter suscipiant, ac si Christus ipse eandem annunciasset, & aperiant corda, sicut terra venientem super se bibit imbrem, Hebr. 6. v. 7.

& exultabunt ossa contrita, Psal. 51. v. 9. quæ quasi leo Dominus contriverat, Esa. 38. v. 13.

Beati, qui potestati huic Ecclesiastica se reverenter subjiciunt. Non enim DEUS, ut Lutherus ait, alias claves in cælo habet, quàm Ministri ejus in terris, sed quod solvunt illi, Deus quoque soluturus est, non ligans: & quod ligant, Deus quoque ligaturus est, non solvens. Qui igitur eos contemnit, non homines contemnit, sed Deum ipsum, pro quo legatione funguntur, 2. Cor. 5. v. 20. Unde verbi Ministerium expressè Ministerium Spiritus dicitur, 2. Cor. 3. v. 6. Durum aliquando erit contemptoribus, adversus stimulum calcitrare, Act. 9. v. 6. Det Deus nobis omnibus pœnitentiam & remissionem peccatorum, & consequenter salutem æternam, per Christum JESUM, Amen.

DOMINICA MISERICORDIAS DOMINI.

Evangelium Joh. 10. v. 11, -- 16.

EXORDIUM.

Gen. 46. 34. **D**E Ægyptiis memoratur, quod detestati fuerint omnes Pastores ovium. Causa non additur, verosimile autem est, ideò factum esse, quia Pastores pecora quædam mactarunt, ejus carnes comedentes, quæ Ægyptii pro Diis habuerunt, & coluerunt. Cum enim Pharao Israëlitis potestatem daret, ut in terrâ Ægyptiorum Deo suo sacrificarent, respondit Moses: Non potest ita

fieri: abominationes enim Ægyptiorum immolabimus Domino Deo nostro: quod si mactaverimus ea, quæ colunt Ægyptii coràm eis, lapidibus nos obruent, Exod. 8. v. 26.

Nos Christiani Dei gratiâ melius informati, ex verbo Dei novimus, Pastores in bonâ existimatione esse, modò intra cancellos manserint, & fidelem gregis sui curam, habuerint, ideò Christus ipse ἀρχιποιεῖται

μὴν